# מסכת ערלה

ששה סדרי משנה

geulaquiz.com

## פרק א

א הַנּוֹטֵעַ לִסְיָג וּלְקוֹרוֹת, פָּטוּר מִן הָעָרְלָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אֲפִלּוּ אָמַר הַפְּנִימִי לְמַאֲכָל וְהַחִיצוֹן לִסְיָג, הַפְּנִימִי חַיָּב, וְהַחִיצוֹן פָּטוּר:

ב עֵת שֶׁבָּאוּ אֲבוֹתֵינוּ לָאָרֶץ, מָצְאוּ נְטוּעַ, פָּטוּר. נָטְעוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא כִבְּשׁוּ, חַיָּב. הַנּוֹטֵעַ לָרַבִּים, חַיָּב. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר. הַנּוֹטֵעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְהַנָּכְרִי שֶׁנָּטַע, וְהַגַּזְלָן שֶׁנָּטַע, וְהַנּוֹטֵעַ בִּסְפִינָה, וְהָעוֹלֶה מֵאֵלָיו, חַיָּב בָּעָרְלָה:

ג אִילָן שֶׁנֶּעֱקַר וְהַסָּלַע עִמּוֹ, שְׁטָפוֹ נָהָר וְהַסָּלַע עִמּוֹ, אִם יָכוֹל לִחְיוֹת, פָּטוּר, וְאִם לָאו, חַיָּב. נֶעֱקַר הַסָּלַע מִצִּדּוֹ, אוֹ שֶׁזִּעְזְעָתְהוּ הַמַּחֲרֵשָׁה, אוֹ שֶׁזִּעְזְעוֹ וַעֲשָׂאוֹ כְעָפָר, אִם יָכוֹל לִחְיוֹת, פָּטוּר, וְאִם לָאו, חַיָּב:

ד אִילָן שֶׁנֶּעֱקַר וְנִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שֹׁרֶשׁ, פָּטוּר. וְכַמָּה יְהֵא הַשֹּׁרֶשׁ, רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בַּרְתּוֹתָא, כְּמַחַט שֶׁל מִתּוֹן:

ה אִילָן שֶׁנֶּעֱקַר וּבוֹ בְּרֵכָה, וְהוּא חֵיֶּה מִמֶּנָּּה, חָזְרָה הַזְּקָנָה לִהְיוֹת כַּבְּרֵכָה. הִבְרִיכָה שָׁנָה אַחַר שָׁנָה, וְנִפְסְקָה, מוֹנֶה מִשָּׁעָה שֶׁנִּפְסְקָה. סִפּוּק הַגְּפָנִים, וְסִפּוּק עַל גַּבֵּי סִפּוּק, אַף עַל פִּי שֶׁהִבְרִיכָן בָּאָרֶץ, מֻתָּר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, מָקוֹם שֶׁפָּחָה יָפָה, מֻתָּר, וְמָקוֹם שֶׁפָּחָה רָע, אָסוּר. וְכֵן בְּרֵכָה שֶׁנִּפְסְקָה וְהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת, אִם הוֹסִיף בְּמָאתַיִם, אָסוּר:

ו נְטִיעָה שֶׁל עָרְלָה וְשֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנִּתְעָרְבוּ בִּנְטִיעוֹת, חֲרֵי זֶה לֹא יִלְקֹט. וְאִם לָקַט, יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לִלְקֹט. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אַף יִתְכַּוֵּן לִלְקֹט וְיַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם:

ז הָעֲלִים, וְהַלּוּלְבִים, וּמֵי גְפָנִים, וּסְמָדַר, מֻתָּרִים בָּעָרְלָה וּבָרְבָעִי וּבַנָּזִיר, וַאֲסוּרִים בָּאָשֵׁרָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, הַסְּמָדַר אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא פְּרִי. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, הַמַּעֲמִיד בִּשְׂרָף הָעָרְלָה, אָסוּר. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שָׁמַעְתִּי בְּפֵרוּשׁ, שֶׁהַמַּעֲמִיד בִּשְׂרָף הָעֲלִים וּבִשְׂרָף הָעֲקָרִים, מֻתָּר, בִּשְׂרָף הַפַּגִּים, אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵם פְּרִי:

ח עֲנָקוֹקָלוֹת, וְהַחַרְצַנִּים, וְהַזַּגִּים, וְהַתֶּמֶד שֶׁלָּהֶם, קְלִפֵּי רִמּוֹן וְהַגֶּזַע שֶׁלּוֹ, קְלִפֵּי אֱגוֹזִים, וְהַגַּרְעִינִים, אֲסוּרִים בָּעָרְלָה, וּבָאֲשֵׁרָה, וּבַנָּזִיר, וּמֻתָּרִין בָּרְבָעִי. וְהַנּוֹבְלוֹת, כֵּלָּן אֲסוּרוֹת:

ט רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, נוֹטְעִין יְחוּר שֶׁל עָרְלָה, וְאֵין נוֹטְעִין אֱגוֹז שֶׁל עָרְלָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא פְּרִי. וְאֵין מַרְכִּיבִין בְּכַפְנִיּוֹת שֶׁל עָרְלָה:

## פרק ב

א הַתְּרוּמָה, וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי, הַחַלָּה וְהַבִּכּוּרִים, עוֹלִים בְּאֶחָד וּמֵאָה, וּמְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה, וְצָרִיךְ לְהָרִים. הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם, עוֹלִים בְּאֶחָד וּמָאתַיִם, וּמְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה, וְאֵין צָרִיךְ לְהָרִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אֵינָן מְצָטָרְפִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, מְצָטָרְפִין בְּנוֹתֵן טַעַם, אֲבָל לֹא לֶאֱסֹר:

ב הַתְּרוּמָה מַעֲלָה אֶת הָעָרְלָה, וְהָעָרְלָה אֶת הַתְּרוּמָה. כֵּיצַד, סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה, וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ שְׁלֹשָׁה קַבִּין עָרְלָה, אוֹ שְׁלֹשָׁה קַבִּין כִּלְאֵי הַכֶּרֶם, זוֹ הִיא שֶׁהַתְּרוּמָה מַעֲלָה אֶת הָעָרְלָה וְהָעָרְלָה אֶת הַתְּרוּמָה:

ג הָעָרְלָה מַעֲלָה אֶת הַכִּלְאַיִם, וְהַכִּלְאַיִם אֶת הָעָרְלָה, וְהָעָרְלָה אֶת הָעָרְלָה. כֵּיצַד, סְאָה עָרְלָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאתַיִם, וְאַחַר כָּךְ נָפְלָה סְאָה וְעוֹד עָרְלָה, אוֹ סְאָה וְעוֹד שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם, זוֹ הִיא שֶׁהָעָרְלָה מַעֲלָה אֶת הַכִּלְאַיִם, וְהַכִּלְאַיִם אֶת הָעָרְלָה, וְהָעָרְלָה אֶת הָעָרְלָה:

ד כָּל הַמְחַמֵּץ וְהַמְתַבֵּל וְהַמְדַמֵּעַ בַּתְּרוּמָה וּבָעָרְלָה וּבְכִלְאֵי הַכֶּרֶם, אָסוּר. וּבֵית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, אַף מְטַמֵּא. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, לְעוֹלָם אֵינוֹ מְטַמֵּא עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ כַּבֵּיצָה:

ה דּוֹסְתַּאי אִישׁ כְּפַר יְתְמָה, הָיָה מִתַּלְמִידֵי בֵּית שַׁמַּאי, וְאָמַר, שָׁמַעְתִּי מִשַּׁמַּאי הַזָּקֵן שֶׁאָמַר, לְעוֹלָם אֵינוֹ מְטַמֵּא עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ כַּבֵּיצָה:

ו וּלְמָה אָמְרוּ כָּל הַמְחַמֵּץ וְהַמְתַבֵּל וְהַמְדַמֵּעַ לְהַחְמִיר, מִן בְּמִינוֹ. לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר, מִן בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ. כֵּיצַד, שְׂאֹר שֶׁל חִטִּים שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסַּת חִטִּים, וְיֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ, בֵּין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה וּבֵין שֶׁאֵין בּוֹ לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, אָסוּר. אֵין בּוֹ לַעֲלוֹת בְּמֵאָה וְאֶחָד, בֵּין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ, בֵּין שֶׁאֵין בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ, אָסוּר:

ז לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ, כֵּיצַד. כְּגוֹן גְּרִיסִין שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם עֲדָשִׁים, וְיֵשׁ בָּהֶם בְּנוֹתֵן טַעַם, בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, וּבֵין שֶׁאֵין בָּהֶם לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, אָסוּר. אֵין בָּהֶם בְּנוֹתֵן טַעַם, בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, וּבֵין שֶׁאֵין בָּהֶם לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, מֻתָּר׃

ח שְׁאֹר שֶׁל חֵלִין שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסָּה, וְיֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ, וְאַחַר כָּךְ נָפַל שְׁאֹר שֶׁל תְּרוּמָה, אוֹ שְׁאֹר שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם, וְיֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ, אָסוּר׃

ט שְׁאֹר שֶׁל חֵלִין שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסָּה וְחִמְּצָהּ, וְאַחַר כָּךְ נָפַל שְׁאֹר שֶׁל תְּרוּמָה אוֹ שְׁאֹר שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם, וְיֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ, אָסוּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר׃

י תְּבָלִין, שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת מִמִּין אֶחָד, אוֹ מִשְּׁלֹשָׁה, אָסוּר, וּמִצְטָרְפִין. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת מִמִּין אֶחָד, אוֹ שְׁנֵי מִינִין מִשֵּׁם אֶחָד, אֵינָן מִצְטָרְפִין׃

יא שְׁאֹר שֶׁל חֵלִין וְשֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ עִסָּה, לֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ וְלֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ, נִצְטָרְפוּ וְחִמְּצוּ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַחַר הָאַחֲרוֹן אֲנִי בָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, בֵּין שֶׁנָּפַל אִסּוּר בַּתְּחִלָּה, בֵּין בַּסּוֹף, לְעוֹלָם אֵינוֹ אוֹסֵר עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ׃

יב יוֹעֶזֶר אִישׁ הַבִּירָה הָיָה מִתַּלְמִידֵי בֵּית שַׁמַּאי, וְאָמַר, שָׁאַלְתִּי אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן עוֹמֵד בְּשַׁעַר הַמִּזְרָח, וְאָמַר, לְעוֹלָם אֵינוֹ אוֹסֵר, עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ׃

יג כֵּלִים שֶׁסָּכָן בְּשֶׁמֶן טָמֵא, וְחָזַר וְסָכָן בְּשֶׁמֶן טָהוֹר, אוֹ שֶׁסָּכָן בְּשֶׁמֶן טָהוֹר, וְחָזַר וְסָכָן בְּשֶׁמֶן טָמֵא, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַחַר הָרִאשׁוֹן אֲנִי בָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אַחַר הָאַחֲרוֹן׃

יד שְׁאֹר שֶׁל תְּרוּמָה וְשֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ עִסָּה, לֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ וְלֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ, וְנִצְטָרְפוּ וְחִמְּצוּ, אָסוּר לָזָרִים וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לָזָרִים וְלַכֹּהֲנִים׃

טו תְּבָלִין שֶׁל תְּרוּמָה וְשֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ בַּקְּדֵרָה, לֹא בָאֲלוּ כְּדֵי לְתַבֵּל וְלֹא בָאֲלוּ כְּדֵי לְתַבֵּל, וְנִצְטָרְפוּ וְתִבְּלוּ, אָסוּר לָזָרִים וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לָזָרִים וְלַכֹּהֲנִים׃

טז חֲתִיכָה שֶׁל קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, שֶׁל פִּגּוּל, וְשֶׁל נוֹתָר, שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַחֲתִיכוֹת, אָסוּר לָזָרִים וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לָזָרִים וְלַכֹּהֲנִים׃

יז בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וּבְשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם בְּשַׂר הַתַּאֲוָה, אָסוּר לִטְמֵאִים וּמֻתָּר לִטְהוֹרִים׃

## פרק ג

א בֶּגֶד שֶׁצָּבְעוּ בְקִלְפֵּי עָרְלָה, יִדְלֹק. נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים, כֻּלָּם יִדְלְקוּ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם׃

ב הַצּוֹבֵעַ מִלֹּא הַסִּיט בְּקִלְפֵּי עָרְלָה, וַאֲרָגוֹ בְּבֶגֶד, וְאֵין יָדוּעַ אֵיזֶה הוּא, רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, יִדְלֹק הַבֶּגֶד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם׃

ג הָאוֹרֵג מִלֹּא הַסִּיט מִצֶּמֶר הַבְּכוֹר בְּבֶגֶד, יִדְלֹק הַבֶּגֶד. וּמִשְּׁעַר הַנָּזִיר וּמִפֶּטֶר חֲמוֹר בְּשַׂק, יִדְלֹק הַשָּׂק. וּבְמַקְדְּשִׁין, מְקַדְּשִׁין כָּל שֶׁהֵן׃

ד תַּבְשִׁיל שֶׁבִּשְּׁלוֹ בְקִלְפֵּי עָרְלָה, יִדְלֹק. נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים, יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם׃

ה תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוּהוּ בְקִלְפֵּי עָרְלָה וְאָפָה בוֹ אֶת הַפַּת, תִּדְלֹק הַפַּת. נִתְעָרְבָה בַּאֲחֵרוֹת, תַּעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם׃

ו מִי שֶׁהָיוּ לוֹ חֲבִילֵי תִלְתָּן שֶׁל כִּלְאֵי הַכֶּרֶם, יִדְלְקוּ. נִתְעָרְבוּ בַּאֲחֵרִים, כֻּלָּם יִדְלְקוּ, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם׃

ז שֶׁהָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְמָנוֹת, מְקַדֵּשׁ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵינוֹ מְקַדֵּשׁ אֶלָּא שִׁשָּׁה דְבָרִים בִּלְבָד. וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, שִׁבְעָה. וְאֵלּוּ הֵם, אֱגוֹזֵי פֶּרֶךְ, רִמּוֹנֵי בָדָן, וְחַבִּיּוֹת סְתוּמוֹת, וְחַלְפוֹת תְּרֵדִין, וְקַלְסֵי כְרוּב, וּדְלַעַת יְוָנִית. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אַף כִּפָּרוֹת שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. הָרָאוּי לָעָרְלָה, עָרְלָה. לִכְלְאֵי הַכֶּרֶם, כִּלְאֵי הַכֶּרֶם׃

ח כֵּיצַד. נִתְפַּצְּעוּ הָאֱגוֹזִים, נִתְפָּרְדוּ הָרִמּוֹנִים, נִתְפַּתְּחוּ הֶחָבִיּוֹת, נִתְחַתְּכוּ הַדְּלוּעִים, נִתְפָּרְסוּ הַכִּפָּרוֹת, יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמֵאתַיִם׃

ט סְפֵק עָרְלָה, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אָסוּר, וּבְסוּרְיָא מֻתָּר, וּבְחוּצָה לָאָרֶץ יוֹרֵד וְלוֹקֵחַ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִרְאֶנּוּ לוֹקֵט. כֶּרֶם נָטוּעַ יָרָק, וְיָרָק נִמְכָּר חוּצָה לוֹ, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אָסוּר, וּבְסוּרְיָא מֻתָּר, וּבְחוּצָה לָאָרֶץ יוֹרֵד וְלוֹקֵט, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִלְקֹט בְּיָד. הֶחָדָשׁ, אָסוּר מִן הַתּוֹרָה בְּכָל מָקוֹם. וְהָעָרְלָה, הֲלָכָה. וְהַכִּלְאַיִם, מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים׃